

Το μήνυμα της αγάπης, Τασούλα Τσιλιμένη, Βιβλίο Διάπλους, Θεσσαλονίκη, 2017

Το βιβλίο της **Τασούλας Τσιλιμένη** **Το μήνυμα της αγάπης** με εικονογράφηση της Μυρτώς Δεληβοριά, είναι ένα βιβλίο για παιδιά ιδιαίτερα προσεγμένης αισθητικής: έχει χοντρό εξώφυλλο, με την καλαισθητή ζωγραφική της Δεληβοριά (σε ροζ αποχρώσεις και πρασινωπή σκιαγράφηση του δέντρου) που συνεχίζεται, στο σαλόνι του εσωφύλλου και του οπισθοφύλλου, με τα μικρά σπιτάκια ως κρεμαστά διακοσμητικά, ενώ η ευκρινής στρογγυλευμένη ως καλλιγραφία γραφή του κειμένου συμπληρώνει την αισθητική του βιβλίου. Αυτά φαίνονται με το πρώτο ξεφύλλισμα του.

Όμως ένα βιβλίο όπως αυτό που μιλά για ομορφιά, για την ομορφιά της τέχνης, για την αγάπη, δεν μπορεί παρά να είναι όμορφο και καλαισθητό παντού. Πρώτα απ' όλα στο κείμενο και στα νοήματά του. Ο βασικός χαρακτήρας του βιβλίου είναι ένας ζωγράφος, ο κύριος Εγκ. Σαν ζωγράφος είναι ευαίσθητος στην ομορφιά, νιώθει να διαποτίζεται από το άρωμα των λουλουδιών ή το κελάηδημα των πουλιών. Όλα του παρουσιάζονται τόσο ζωντανά που δεν μπορεί παρά να τα ζωγραφίζει, γιατί, όπως σχολιάζεται χαρακτηριστικά από τον αφηγητή, «τόσο ζωντανά τα είχε απεικονίσει ο ζωγράφος στα βιβλία. Γιατί ζωγραφική ήταν αυτή και όχι φωτογραφία!».

Ο κύριος Εγκ δεν είναι συνηθισμένος ζωγράφος: ζει εδώ και χρόνια σε έναν τόπο μακριά από τον τόπο καταγωγής του, είναι πια μεγάλος σε ηλικία, μοναχικός αλλά όχι μονήρης, και έχει το περίεργο όνομα Εγκ (egg). Το όνομά του του ταιριάζει μια χαρά, καθώς κάθε χρόνο στην αρχή της άνοιξης αφιερώνει ώρες ατελείωτες καλλιτεχνικής δουλειάς στο να ζωγραφίσει αμέτρητα αυγά για τα παιδιά του νησιού που ζει, του νησιού των Αβάντων: αυγά-καλλιτεχνήματα. Η επιλογή του αυγού –που στην υπόθεση του βιβλίου έχει κεντρική σημασία- δεν είναι τυχαία: Το αυγό, στις αρχαίες θρησκείες είναι σύμβολο δημιουργίας, που συνδέεται με την άνοιξη, την αναγέννηση, την αναδημιουργία. Το αυγό σε αρκετούς λαούς θεωρείται σύμβολο της γονιμότητας και για τη μυθολογία των Κινέζων (στην οποία μαθήτευσε ο κύριος Εγκ) το κοσμικό αυγό είναι αυτό από το οποίο γεννήθηκε ο κόσμος. Τα κόκκινα και χρωματιστά αυγά του Πάσχα είναι μια συνήθεια πολύ παλιά, την οποία μοιράζονταν πολλοί λαοί όπως οι Κινέζοι, οι Πέρσες, οι Έλληνες, οι Αιγύπτιοι.

Έτσι, τα ζωγραφισμένα καλλιτεχνήματα-αυγά του κυρίου Εγκ συμβολίζουν όλα τα παραπάνω: τη γονιμότητα και την καινούργια ζωή, τη συναδέλφωση και συνύπαρξη διαφορετικών πολιτισμικά ομάδων, την ενότητα των ανθρώπων. Ο κύριος Εγκ όμως κατάλαβε πως φέτος δεν θα μπορούσε να πραγματοποιήσει την καθιερωμένη συνήθεια, δεν θα ζωγράφιζε όπως συνήθιζε τόσα χρόνια τα αυγά για τα παιδιά, παρά μόνο ένα, το δικό του και θα το κρεμούσε στην κερασιά της αυλής του, για το έθιμο του νησιού. Ο λόγος ήταν γιατί πια ο ζωγράφος δεν είχε τις ίδιες δυνατότητες με παλιά. Και στο σημείο αυτό βλέπουμε πως, από τη μια πλευρά, σε ένα βιβλίο για παιδιά (ή μήπως –καλύτερα- crossover) κεντρικός χαρακτήρας είναι ένας ηλικιωμένος άνθρωπος, βάζοντας έτσι ως βασική θεματική την τρίτη ηλικία, και από την άλλη με πόση διακριτικότητα και λεπτότητα προσεγγίζεται η τρίτη ηλικία.

Δεν αναφέρεται η λέξη «γερνάει», αλλά μόνο παρουσιάζονται τα σημάδια των γηρατειών: τρέμει το χέρι του ζωγράφου κι έτσι πέφτουν σταγόνες από το τσάι που πίνει στο χαλί και στα βιβλία του, που είναι η συντροφιά του, δεν θυμάται τα παρελθόντα και κυρίως δεν θυμάται τα ονόματα των παιδιών. Σκέφτεται, λοιπόν, ο κύριος Εγκ πώς θα ζωγράφιζε τα αυγά των παιδιών, αφού τα χέρια του τρέμουν; Γιατί, δεν φοβόταν το μυαλό του, η τέχνη του ήταν στο αίμα και την ψυχή του και δεν χρειαζόταν να θυμηθεί κάτι. Τα χέρια του φοβόταν μήπως και τον προδώσουν. Όμως η ιστορία που είναι μια ιστορία αγάπης, αγάπης πέρα και πάνω από τα όρια της διαφοράς, της διαφοράς καταγωγής, της ηλικιακής διαφοράς, θα κλείσει με το θαύμα της αγάπης που γίνεται μέσα από την καρδιά των ανθρώπων του νησιού: ένα πρωί ο κύριος Εγκ θα δει πως έχουν στολίσει –αυτοί με τη σειρά τους- με εκατοντάδες αυγά την κερασιά στον κήπο του.

Η ζωγραφική της Δεληβοριά τρυφερή και με μια αίσθηση μαγείας και παραμυθιού ζωντανεύει τα καλλιτεχνικά οράματα του ζωγράφου αλλά και όλη την ουσία της ιστορίας, που είναι και μια ιστορία για την αγάπη και την αφοσίωση στην τέχνη. Η εικονογράφηση έχει τη λεπτότητα της κειμενικής αφήγησης, είτε με τις μικροσκοπικές φιγούρες παιδιών, σπιτιών, αυγών έτσι που να μας θυμίζουν τα παλιά σκαλιστά είτε με την πανέμορφη αλλά μοναχική κερασιά που όμως στο τέλος του βιβλίου γίνεται ένα ολάνθιστο από αυγά δέντρο.

Αν και το βιβλίο θα μπορούσε να θεωρηθεί επετειακό –για το Πάσχα- όμως συνδέεται περισσότερο με τις γιορτές της άνοιξης ή με άλλες λαϊκές γιορτές που λάμβαναν χώρα σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Όπως σχολιάζει η Τασούλα Τσιλιμένη στο βιογραφικό της στο τέλος, το βιβλίο συνδέεται με το έθιμο της «περδίκας» που γίνεται τη δεύτερη μέρα του Μαΐου στο χωριό που γεννήθηκε η συγγραφέας, την Καλλιπεύκη Ολύμπου, έθιμο που κρατά μέχρι σήμερα. Όμως η θεματολογία του βιβλίου είναι πέρα από αυτά τα προφανή. Θεματολογικά μπορεί να αξιοποιηθεί στην τέχνη, αλλά και στην φυσική φθορά και στα προβλήματα της τρίτης ηλικίας.

Μένη Κανατσούλη

Καθηγήτρια ΑΠΘ